

ضمانت اجرای قابل استناد در نقض تعهدات منفی قراردادی

مطالعه تطبیقی در حقوق مدنی افغانستان و ایران

تألیف:

علیرضا ابراهیمی

استاد دانشگاه

انتشارات قانون یار

۱۳۹۸

سرشناسه	:	ابراهیمی، علیرضا، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ضمانت اجرای قابل استناد در نقض تعهدات منفی قراردادی: مطالعه تطبیقی در حقوق مدنی افغانستان و ایران/تألیف علیرضا ابراهیمی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۳۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۰۸-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	نقض قرارداد - مطالعات تطبیقی
موضوع	:	
موضوع	:	Breach of contract -- Comparative studies
موضوع	:	نقض قرارداد - ایران
موضوع	:	Breach of contract -- Iran
موضوع	:	نقض قرارداد - افغانستان
موضوع	:	Breach of contract -- Afghanistan
موضوع	:	سقوط تعهدات - ایران
موضوع	:	Discharge of contracts -- Iran
موضوع	:	تعهدات (حقوق) - ایران
موضوع	:	Obligations (Law) -- Iran
موضوع	:	مطالعات تطبیقی
موضوع	:	Comparative law
رده بندی کنگره	:	۱۳۸۸، ۴۰۰، ۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵، ۲۴۱

انتشارات قانون یار

ضمانت اجرای قابل استناد در نقض تعهدات منفی قراردادی

تألیف: علیرضا ابراهیمی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۰۸-۵

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، کوچه مینا، پلاک ۲۹، طبقه ۳

تلفن: ۶۶۹۷۹۵۱۹ مرکز پخش قانون یار

فهرست مطالب

۱۱	پیش گفتار.....
۱۳	فصل نخست
۱۳	مبانی و مفاهیم.....
۲۹	فصل دوم
۲۹	ضمانت اجرای نخستین
۷۳	فصل سوم.....
۷۳	ضمانت اجرای ثانویه
۸۷	فصل چهارم
۸۷	شرایط ایجاد حق جبران خسارت
۱۲۱	نتیجه گیری
۱۲۷	منابع و مآخذ

پیش گفتار

موضوع ضمانت اجرای مقرر در صورت نقض تعهدات قراردادی مبتنی بر ترک فعل، یکی از موضوعات از دیرباز مطرح و پرکاربرد در زمینه تعهدات قراردادی می باشد و تاکنون نیز پژوهش های بسیاری به خود دیده است. یک کاوش اندک این مطلب را نشان خواهد داد. لیکن باید گفت که بسیاری از مسایل مرتبط با آن تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است. سبب این غفلت نیز، این نکته است که بسیاری از وجوه مهم تعهدات منفی قراردادی در ارتباط با نحوه تبلور اجرای ضمانت اجرای نقض قرارداد، در کنار و سایه تعهدات مثبت قراردادی مطالعه شده و نتایج پژوهش ها که عموماً نسبت به تعهدات مثبت انجام یافته، به تعهدات منفی نیز سرایت داده شده است. بدین سبب نیز تفاوت ماهوی میان تعهدات منفی و مثبت تاکنون نادیده انگاشته شده و رنگ و بوی خاصی به خود ندیده است لذا می توان گفت که موضوعات ناگفته بسیاری در این باره وجود دارد و خواننده برای اولین بار در این کتاب با موضوعاتی روبرو می گردد که علیرغم دیربگی در عنوان، در محتوا نو می نماید. همین غفلت و بالتبع، نیاز به جستجوی ضمانت اجرای قابل استناد مختص نقض تعهدات منفی قراردادی، انگیزه نگارنده برای انجام این پژوهش شده است. در نظام های حقوقی مختلف، سعی مقنن بر آن است که با وضع قوانین، شرایط مناسب را برای ایجاد روابط - مبتنی بر استحکام نظم حقوقی جامعه بوجود آورد. می توان ادعا کرد که تضمین حقوق و تکالیف رسی از روابط حقوقی و بالاخص روابط قراردادی، به جهت ایجاد پشتوانه برای رعایت این حقوق و تکالیف - ارزش روشن بودن اصل خود آن حقوق و تکالیف است، اگر مهمتر نباشد. با توجه به این امر در نظام حقوقی کشور ما، مقنن برای تضمین حقوق طرفین قرارداد در موارد نقض آنها، سلسله ضمانت اجرای را در نظر گرفته است. این موضوع در مواد مختلفی از مواد قانون مدنی در نظام حقوقی افغانستان، به صورت پراکنده و بعضاً مبهم و ناکافی وجود دارد و از آنجا که در برخی از موضوعات، قوانین موضوعه حکمی مقرر نکرده است، برای جبران این ضعف، به قضات و پژوهشگران اجازه داده شده تا ورای قوانین مدون، به منابع و کتب فقهی نیز برای حل تنازع رجوع کنند.

این پژوهش نیز در همین چارچوب، اقدام به بررسی ضمانت اجرای نقض تعهدات منفی قراردادی در بستر حقوق مدنی افغانستان در کنار مراجعه به متون فقهی نموده است. همچنین با توجه به مبانی فقهی حقوق مدنی افغانستان، سعی بر آن شده تا به فراخور مطلب به حقوق مدنی ایران نیز که مبنای فقهی و صد البته تشابهات بسیاری با نظام حقوقی کشور ما دارد، گذری کرده و مواضع قانونگذار آن کشور نیز مطالعه گردد. پژوهش در موضوع فوق، در نظام حقوقی افغانستان تازگی دارد. در حقوق ایران نیز هرچند این امر تاکنون موضوع پژوهش‌هایی قرار گرفته، لکن همانگونه که ذکر آن رفت، در بسیاری از جهات کاستی‌هایی وجود دارد که نیاز به کارش مجده آن را توجیه می‌نماید. در پایان قابل ذکر است که هر یک از ضمانت-اجراهای مقرر، رای اعمال در تعهدات منفی شرایط اجرای ویژه‌ای در هر دو نظام حقوقی دارد که نیاز به تبیین متنی دارد. بدین سبب در این کتاب، ابتدا ضمانت اجرای کلی بیان شده، و سپس تغییرات لازم با توجه به ویژگی‌های تعهدات منفی قراردادی در نحوه اجرای ضمانت-اجراها، لحاظ گردیده است. امید است این کتاب، به لحاظ علمی و گشودن افق‌های تازه برای علاقه‌مندان، محققان و دانشجویان این راه مه‌واقع شود.

علیرضا ابراهیمی

ثور ۱۳۹۷